בס"ד

– הגליון השבועי של קהילת מכון –

יגדיל תורה

גליון מספר: 38

פרשת מצורע

העלון מוקדש להצלחת נוחי בן זהבה ויוסף דורון בן דזי

מאור - 0542390375

נידה – מתנה או קללה?

הרב יעקב דואני / רב במכון יגדיל תורה ומחבר הספר בית חם

בסוף פרשת מצורע מופיע הציווי על טומאת נידה:

וְאִשָּׁה כִּי תִהְיֶה זָבָה דָּם יִהְיֶה זֹבָהּ בִּבְשָׂרָהּ שִׁבְעַת יָמִים תִּהְיֶה בְנִדָּתָהּ וְכָל הַנֹּגֵעַ בָּהּ יִטְמָא עַד הָעָרֶב:

על פי דין תורה, כאשר האישה רואה דם עליה לפרוש מבעלה שבעה ימים. ומטעם זה, מכונה הנידה "גלמודה", כמבואר במסכת ראש השנה (כו ע"א): "אמר רבי עקיבא: כשהלכתי לגליא היו קורין לנדה גלמודה. מאי גלמודה – גמולה דא מבעלה".

ויש לשאול, מדוע אסרה התורה האישה על בעלה במשך זמן כה ארוך (שבעה ימים), "והלא לא נברא העולם אלא לפריה ורביה, שנאמר: לא תוהו בראה לשבת יצרה" (גיטין מא ע"ב)?

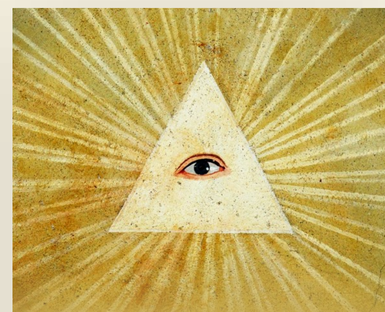
לכאורה אנו מוצאים בחז"ל שתי גישות הופכיות לשאלה זו. הגישה האחת חיובית, והשניה שלילית.

הגישה החיובית נמצאת במסכת נדה (לא ע"ב): "תניא, היה ר"מ אומר: מפני מה אמרה תורה נדה לשבעה – מפני שרגיל בה, וקץ בה, אמרה תורה: תהא טמאה שבעה ימים, כדי שתהא חביבה על בעלה כשעת כניסתה לחופה".

הסיבה שאסרה התורה את האישה על בעלה זמן כה ארוך שבו בטלים בני הזוג ממצוות חשובות של פריה ורביה ושבת, משום שאדרבא, דבר זה מוסיף דיבוק וחן, שלולא זה עלולה להתגנות עליו.

וכן כתב בספר החינוך (מצוה קסו): "ורבותינו זכרונם לברכה אמרו בנדה [ל"א ע"ב] על צד הפשט, רצוני לומר שכיוונו לגלות אחד מן התועלות הגדולות שיש במצוה מלבד רוב עיקריה הגדולים והחזקים, וכתבו שיש תועלת בהרחקת האשה קצת זמן

>> המשך הדבר תורה בעמוד האחרון<<

דברים במחשבה
בלי עין הרע

פתרון החידה הקודמת
בדין בית הגבוה מבית הכנסת

החידה השבועית
פתח בית הכנסת

בלי עין הרע!

הרב אמיר אזולאי/ רב במכון יגדיל תורה מחבר הספר על שלושה דברים

הקדמה:

ישנו נושא חשוב ועמוק אשר נוטה לקבל גוון מיסטי ותדמית בלתי הגיונית בעליל, הלא הוא המושג "עין הרע". בקרב המציאות המודרנית, מושג זה נתפס כמעין 'אמונה טפלה' שאין בה ממש. מתקשר הוא המושג הזה, אל אמונות מזרחיות שעברה עת שליטתם בעולם, ובשל כך נוטים רבים לזלזל בו ולהחשיבו כמושג ריק מכל תוכן ואמת.

ולכאורה השקפה זו ברורה היא. שכן פשטותו של המושג "עין הרע", פירושה השפעת ראייתו וחשיבתו של אחר על חייו ועולמו של זולתו. לאור זאת אכן נראה שאין אמת במושג עין הרע, וכי המאמינים בכך הינם תמימים עד מאד לכאורה.

אולם כאשר מעיינים אנו במקורות קודשנו, יכולים אנו לראות כמה וכמה פעמים את אזכורו של המושג "עין הרע" (עיי' לדוגמא במסכת ברכות דף כ' ובדף נה'). עובדה זו כשלעצמה מורה לנו שאכן במושג זה ישנה אמת רבה ועוצמתית. לאור הבנה זו, ולאור הכלל, שבדרכי אומתנו מוכרח להימצא הגיון פנימי המסביר את טיבם, מוכרחים אנו לעמוד מעט על משמעותו ההגיונית והמסתברת של המושג "עין הרע" שמעורר בקרבנו תחושות מעורבות.

במהלך מאמר זה נשתדל לעמוד מעט על התוכן העמוק והעוצמתי שטומן בחובו המושג הנכבד "עין הרע". על מנת לעמוד על יסוד זה כראוי, נפתח בהקדמה קצרה שלאחריה נתעלה אל עבר הבנת המושג היקר והנכבד הזה.

חוסן אישיותי פנימי:

בהתבוננות קלושה על אנשי העולם הרבים, ניתן לראות בצורה כוללת שני סוגים של אנשים.

הסוג הראשון מושפע עד מאד מההשפעות החברתיות הרבות המגיחות אל עולמו. פעם אחת יראה מנהג או דבר נאה אצל חברו, ויחליט אף הוא לדבוק בו, אולם ביום המחרת יראה אצל אדם אחר מנהג ההופכי לזה אשר רכש אתמול, ויחליט לדבוק בו בעוצמה רבה, תוך נטישה של המנהג הקודם אשר זה לא מכבר התאווה לו כ"כ.

אדם המשתייך לסוג האנושי הזה, נדמה הוא לעלה נידף שנע ונד מכל רוח שתפגע בו. אין לו עצמיות חזקה ועוצמתית עד כי רעשי החברה משפיעים על עולמו תדיר. כבר בהתבוננות קלושה ניתן לזהות שאדם שכזה משולל הוא מכל עצמיות פנימית איתנה, ומשום כך כל תנועה חיצונית יכולה לפעול עליו ולשנות את אורחות חייו.

לעומת אלו, ישנו סוג אנושי נוסף אשר עליון הוא יותר מקודמו. ישנם אנשים אשר העמיקו היטב בחקירת אופי נפשם ותכונותיהם האישיות, עד אשר יצרו בניין נפשי עמוק ורחב. שמחים הם במי שהם, אוהבים הם את אישיותם המיוחדת שהתפתחה לה כתוצאה מעבודתם העיקשת.

אנשים מעין אלו, לא יושפעו כמעט כלל מההשפעות החיצוניות המקיפות את עולמם, אם לא תואמות הן אל אופי אישיותם. וזאת, משום שהבניין העצמי והעמוק שלהם הוא כה איתן וחזק ובטוחים הם בו בביטחון שלם, עד כי כל הרוחות שבעולם לא יגרמו להם לנטות מטבעם האישי והמיוחד.

כפי שנכונים הם הדברים בנוגע לבניין הנפשי- אנושי של האדם, כנים הם אף בנוגע לבניין הרוחני והטהור שבו. כאשר אדם שומר תורה ומצוות כי לכך הוא חונך מעת הורתו או משום שהוא שייך לחברה שזו היא דרכה, מבלי שהעמיק חקר ובנה בניין רוחני עמוק בתוכו פנימה, הרי יכול הוא בנקל להיות מושפע מהשפעות חומריות כאלה ואחרות שיערערו את עולמו הרוחני.

אולם אדם אשר בנה בקרבו בניין רוחני שכזה ע"י מחשבה ועמל ולא הסתפק רק בגורמים החיצוניים שהובילוהו לשם, יוכל להישמר יותר מן ההשפעות החיצוניות. יהיה לו בסיס חזק ואיתן יותר לאחוז בו בעת שרוחות זרות אשר חומריות ושפלות הן מטבען ינשבו על עולמו.

כך ניתן לראות אף מדבריו של הרב קוק זצ"ל (מוסר אביך, פרק ב', א'):

"מ"מ אם יהי' האדם בעל רצו לטוב מעיקרו או שהרגיל עצמו בעצת חכמים לפעול הטוב, אז יהיו פעולותיו טובות וגדולות-בערכן מאד, ויוכל להצמיח ישועה ותהילה ד), אבל אם קדם הכח השכלי מבלעדי זה, אע"פ שהשקפתו טובה ורצויה מ"מ הוא רחוק מדרך פעולה מיושבת, כי-אם בעמל גדול, וכמו מעשה-קוף."

ניתן לראות מדבריו אלו של הרב זצ"ל, שאדם שאינו העמיק ובנה בניין אישיותי רוחני רחב, הרי הוא רחוק מדרך פעולה מיושבת, אין לו יישוב הדעת ואין לו בניין רוחני חזק. אדם שכזה נתון הוא להשפעות זרות רבות שביכולתם להגיח אל עולמו ולגרום לו להתפעל מהם בעוצמה רבה.

הנפשות משפיעות זו על זו:

אלא שכל האמור עד כה, עוסק בהשפעה החיצונית על אורחות חייו של אדם אשר לא הגיע לבניין אישיותי איתן. אולם צריכים אנו לדעת שישנם התרחשויות פנימיות יותר אשר מתרחשות הן עמוק עמוק, מתחת לפני השטח הגלוי.

הננו מכירים בד"כ את הקשר החיצוני בין האדם לחברה ולסביבה שמקיפה אותו. הלכך לעיתים נדמה בעינינו שרק אם יווצר רושם חיצוני על האדם מצד זולתו, רושם שיהיה מורגש היטב בחושיו הגשמיים ובגופו על שלל רבדיו- רק אז תיווצר השפעה ממשית על עולמו וחייו. הכרה זו, נובעת היא מתוך הבנה בסיסית שבני האדם קשורים זה בזה, ויש ביניהם מערכת יחסים שגורמת להשפעה מודעת בין האחד לחברו.

אולם צריכים אנו לדעת שקשר בין אנשים שונים, אינו מסתכם אך ורק ברובד הגלוי ובהשפעות המתרחשות במישור החיצוני של החיים, אלא ישנן השפעות עמוקות יותר השייכות לפנים נפשו של האדם. נסביר מעט את הדברים:

מעבר לקשר הנגלה בין אנשים שונים, המתגלה אלינו בד"כ ע"י מערכות יחסים חברתיות, ישנו קשר עמוק יותר. קשר זה הינו הקשר הנפשי הקבוע. ישנו קשר נפשי ועמוק המתרחש ברבדים הנעלמים והתת מודעים של עמ"י בפרט ושל העולם הרחב בכלל. וכפי שמסביר הרמ"ק הקדוש (תומר דבורה, פרק א'):

"כך האדם עם חבירו כל ישראל הם שאר בשר אלו עם אלו מפני שהנשמות כלולות יחד יש בזה חלק זה ובזה חלק זה"

כפי שבאופן גלוי ישנו קשר ממשי בין הרבדים הגלויים של בני האדם שמשפיעים האחד על חבירו בגלוי, כך ישנה מעין הטלת רושם תת מודעת בין נפש אחת לחברתה. התפעלות שתתרחש בקרב עומק נפשו של אדם אחד, ביכולתה להשפיע רבות אף על עומק נפש זולתו.

בשונה מרובד ההשפעה החיצוני, הגורם להתפעלות מודעת בקרב האדם, כתוצאה מדיבורו או מעשיו הגלויים של חברו, רובד ההשפעה הפנימי יוצר התפעלות תת מודעה ונסתרת כתוצאה מתנועת הנפשות האילמת. היכולת של נפש אחת להשפיע על חבירתה מתבצעת ע"י כוח המחשבה הפנימי והמכוסה.

זהו בעצם היסוד והשורש של "עין הרע". כאשר אדם חושב בתוכו פנימה מחשבה רעה או צרת עין על חברו, עלול הדבר ליצור השפעה נפשית סמויה על נפש חברו, מפאת הקשר הנפשי והעמוק הגנוז בין האחת לחבירתה. וכפי שמסביר הרב קוק זצ"ל (עין אי"ה על מסכת ברכות, פרק ג' פסקה לד'):

"העין הרעה בפרט היא אחת מהכוחות שמקבלות נפש אחת מזולתה ע"י קשר העלם שביניהם. מפני שהנפשות עומדות הכן להיות נפעלות מזולתן, ע"כ הננו רואים ש"הולך את חכמים יחכם", ואת צדיקים ילך בעקבותיהם, והמתחבר לרשעים יהי' כמותן, מפני שטבע הנפש הוא להתפעל מזולתה מהנפשות"

בעקבות היסודות החשובים הללו, מוסיף הרב עקרון חשוב ויסודי: בעקבות ההשפעה הנפשית המתרחשת בין נפש אחת לזולתה, ישנה אפשרות ליצור השפעה חיובית בין הנפשות. לכן כאשר האדם דבק בתלמידי חכמים ובצדיקים, מעבר להשפעה הגלויה המתרחשת כתוצאה מהטמעת אורחותיהם של הצדיקים בקרב עולמו של המתפעל, ישנה השפעה נפשית פנימית ועלומה. הנפש הקדושה של הצדיק יוצרת השפעה על נפשו של האדם הדבק בו, ומטהרת אותה יותר ויותר.

לעומת זאת, כאשר ידבק באנשים רשעים העושים מעשי נבלה, תיווצר השפעה שלילית והפוכה על נפשו של זה, אפי' אם ישתדל להישמר שלא לדבוק באורחותיהם הגלויות.

כללו של דבר, ניתן לראות שישנה השפעה פנימית ועמוקה בין נפש האחד לנפש זולתו. ולכן כאשר חושב האדם בנפשו מחשבה רעה או צרה על זולתו נוצרת השפעה שגורמת להתפעלות נפשית. השפעה זו עלולה לגרום לנפשו של זה

ליצור שינויים מתישים בעולמו של המתפעל. יסודו של העניין העמוק הזה הוא כאמור הקשר הפנימי והעלום הנרקם בחוטי זהב עדינים בין נפש אחת לחברתה. זהו ההיגיון העמוק שטומן בחובו המושג "עין הרע".

אפשר לנצח עין הרע!

אלא שכאן צריכים אנו לעמוד על יסוד חשוב. יכולים היינו לסבור שמא אין דרך אמתית וכנה למנוע את השפעתה הקלוקלת של העין הרעה. אולם טעות גמורה מונחת במחשבה הזו. ישנה אפשרות אמתית שבאמצעותה ניתן לנצח את ההשפעה הנפשית המכונה "עין הרע".

על מנת לבאר את הדברים נחזור מעט אל הרובד החיצוני- ההשפעה הנגלית בין האחד על חברו. כבר ביארנו לעיל שכאשר אדם מפתח חוסן נפשי עמוק הן בדרכי חייו האנושיים והן בעבוד ה' שלו, לא בנקל יושפע הוא מעולמם של אחרים. חוסנו הנפשי יקנה לו די כוח ועוצמה להתגבר על כל רוח חיצונית המבקשת לטלטל את עולמו.

כפי שנכונים הם הדברים, כנים הם אף בנוגע לרובד הפנימי והעלום הגנוז בתוכיות נפשו של האדם. צריכים אנו לדעת שהנפש הפנימית והתת מודעת של האדם, מושפעת היא מרבדיו הגלויים יותר, ומונהגת על ידם. וכפי שכותב הרמח"ל בגלוי (דרך ה' ח"ג פרק ה'):

"והנה מפני הקשר הזה, שנקשרת נפש זאת בגוף על ידי הנפש התחתונה, נמצאת מוגבלת בגבולות פרטיים, ונמנעו ממנה ההשתתפות והעסק עם הנמצאים הרוחניים ונבדלים, כל זמן היותה מתקשרת עם הגוף, דהיינו כל ימי חיי האדם, ומתפעלת ממעשי הגוף להתקשר על ידם באור הבורא, יתברך שמו, או לנטות ממנו ולידבק בכחות הטומאה, ובזה תלוי היכוננה לשלמות המעותדת או התרחקה ממנה".

א"כ מחמת הקשר העמוק הגנוז בין הנפש הפנימית לרבדים הגלויים יותר של האדם, יכולה התודעה החיצונית של האדם לשלוט אף על החלקים התת מודעים שבו, קרי הנפש הגנוזה. וכך, כאשר האדם יעבוד ויתקן את המישור החיצוני של עולמו, וייצור חוסן נפשי ורוחני שיסייע לו שלא להתפעל מרוחות החיצוניות העוטפות את חייו, ישפיע הדבר אף על החלקים התת מודעים שבו וייצור אף בהם חוסן עצמי וקבוע עד כי לא יתפעלו כלל מהשפעות נפשיות רעות כדוגמת "עין הרע".

א"כ זהו היסוד, אדם אשר רוצה להימנע מכל השפעה חיצונית רעה, הן ברובד המודע והן ברובד הנעלם יותר, מוכרח הוא ליצור אישיות עמוקה וחזקה, ששורשיה נטועים הם בעומק הקדושה והטהרה. רק כך יצליח האדם ליצור אישיות קבועה ועוצמתית הן בצדה הנגלה והן בצדה הנסתר, אשר לא תושפע כלל משום גורם חיצוני כזה או אחר.

וכפי שמבאר הרב את היסודות החשובים הללו (עין אי"ה ברכות, פרק תשיעי פסקה סב'):

"ע"י מה שהנפשות פועלות זו על זו יש מקום לעין הרעה שתפעול לרעה, אמנם לא תפעל כ"א על ידי חלישות הנפש המתפעלת. ותוכן החלישות בא ע"י מה שלא תמצא את הכרת ערך עצמה כראוי, ולא יהיו מרכז לפעולותיה כ"א מבט חיצוני של העין. ונפש חלושה כזאת שההשפעה החיצונה פועלת עליה להיות מרכזת את דרכה בחיים, תקבל על נקלה רושם מההשפעה החיצונה לרעה ג"כ."

א"כ בפרק זה השתדלנו לבאר מעט את עניין ההיגיון הפנימי הטמון ביסוד המושג "עין הרע".

לסיכום:

אף בנוגע למושג "עין הרע" הנתפס בעיני הכלל כדבר מיסטי המשולל מכל הגיון, ניתן לזהות הגיון ברור:

ישנה השפעה חיצונית וגלויה בין אדם אחד לחברו. כך לדוגמא ייתכן שהתנהגות או צורת חיים של אדם אחד תשפיע על עולמו של חברו. לעיתים עלולה השפעה זו להוביל את האדם לבניין אופי הפכפך המשתנה תדיר מכל רוח מצויה.

אולם כאשר ישכיל האדם לקבע את עולמו ואת אישיותו בבניין פנימי עמוק וחזק, הן בצד האנושי והן בצד הרוחני, יזכה הוא ליציבות נפשית שתסייע עבורו שלא להתפעל מכל רושם חיצוני.

מעבר להשפעה החיצונית והגלויה, ישנה השפעה פנימית וסמויה בין אדם אחד על משנהו, אשר היא פועל יוצא מחיבורן וקישורן של הנפשות אלו באלו. בשל כך מחשבה רעה או צרת עין של האחד על חברו עלולה ליצור רושם עז ותת מודע בקרב זולתו. השפעה זו היא המכונה בפי כל "עין הרע".

אולם ישנה דרך לנצח את "עין הרע" וזאת ע"י קביעת אישיות בעלת חוסן פנימי שאינה מתפעלת בקלות.

האם מותר לבנות בית שיהיה גבוה יותר מבית הכנסת?

הרב מאור תורג'מן / יו"ר מכון יגדיל תורה

איתא **תוספתא מסכת מגילה (ליברמן) פרק ג הלכה כג**

אין בונין אותן אלא בגבוה שבעיר שנ' בראש הומיות תקרא

שבת דף יא עמוד א

ואמר רבא בר מחסיא אמר רב חמא בר גוריא אמר רב: כל עיר שגגותיה גבוהין מבית הכנסת לסוף חרבה, שנאמר לרומם את בית אלהינו ולהעמיד את חרבותיו. והני מילי - בבתים אבל בקשקושי ואברורי - לית לן בה. אמר רב אשי: אנא עבדי למתא מחסיא דלא חרבה. - והא חרבה! - מאותו עון לא חרבה.

והטור פסק: ואין בונין אותה אלא בגובה של עיר ומגביהין אותה עד שתהיה גבוה מכל בתי עיר. ודוקא בתים שמשתמשין בהן אבל בירניות ומגדלים שאין משתמשין בהן יכולין להגביהן יותר מבית הכנסת. וגג שהוא משופע ואינו ראוי לתשמיש צריך לשער דעד המקום שהוא ראוי לתשמיש שלא יהא גבוה יותר מב"ה".

והרא"ש כתב שבירניות ומגדלים מכיון שאין משתמשים על גגותיהם לכן ניתן שיהיו גבוהים יותר מבית הכנסת, וכתב שיש אומרים שהבית שלנו אין לחשוש שיהיו גבוהים יותר מכיון שהן משופעין ואין משתמשין על גגותיהן, אך במקום שהוא ראוי לתשמיש אסור שיהיה גבוה מבית הכנסת וזה כדברי הטור.

אם הגביה ביתו יותר מבית הכנסת האם כופים אותו להשפילו? הטור כתב שיש אומרים מי שהגביה ביתו יותר מבית הכנסת שכופין אותו להשפילו. והב"י כתב שיש אומרים זה מובא ברא"ש וראייתם מדברי רב אשי "אנא עבדי לה למתא מחסיא דלא חרבה" ומשמע שכפאן להשפיל הבתים, שאם רק נתן להם עיצה לא להגביה מה החידוש בכך, שהרי ודאי ידוע שאין להגביה. ור"ח פירש שרב אשי ציוה להגביה את בית הכנסת. **רש"י**- רב אשי מנע מהם מלהגביה את בתיהם יותר מבית הכנסת. והב"י ביאר שמדובר קודם שבנאוה.

והלכה הבית יוסף כתב שהעיקר כדעת ר"ח וכמעשה ר"ת שהובא לעיל. והד"מ (א) הביא שהב"י בשם מהר"י בן חביב הביא שהרמב"ם כתב כשבונין בית הכנסת אין בונים אלא בגבהה של עיר, הרי שאמר כשבונין היינו שבונים אותה בתחלה בקבע.

אך בזמנינו כתב שאין לנו רשות להזמין בית קבוע לשם בית הכסנת וכ"ש שאין לנו רשות לבנותה ואנו צריכים הלטמין עצמינו בבתי תחתית וקול לא ישמע מפני שאין הסכנה אם כן אפילו שיהא בית דירה למעלה על הבית שאנו מתפללין כמנהג אין למחות ובלבד שינהגו בנקיות בבתים שלמעלה מבית התפילה. **פסיקת הלכה:** השו"ע פסק: "אין בונים בהכ"נ אלא בגבהה של עיר, ומגביהין אותו עד שיהיה גבוה מכל בתי העיר שמשתמשים בהם, לאפוקי בירניות (פירוש בנינים העשוים לנוי תרגום שכיות החמדה בירניות שפירן) ומגדלים שאין משתמשים בהם; וגג שהוא משופע ואינו ראוי לתשמיש, משערין עד המקום שהוא ראוי לתשמיש, דהיינו שאם יש עליה תחת הגג לא תהא גבוה יותר מבהכ"נ". המ"ב (ד) ביאר שדוקא בגבהה של עיר שנאמר בראש הומיות תקרא. עוד כתב המ"ב (ה) וצריך שיהיה גבוה מכל בתי העיר שנאמר לרומם את בית אלהינו. והמ"ב כתב שיש מקומות שאין נזהרין בזה, וכתבו האחרונים שהטעם דכיון דיש שם הרבה בתי גויים שגבוהים מביהכ"נ א"כ בלא"ה אין היכר לביהכ"נ אך מ"מ ראוי לכתחלה ליזהר בזה בכל מה דאפשר כי בגמרא החמירו מאד על זה.

אמנם המאירי כתב שכל האיסור להגביה ביתו יותר מבית הכנסת זה דוקא כשהוא עושה דרך שררה אבל אם אינה דרך שררה אלא להרבות בדיורים אין מניעה כלל, וכן פסק היביע אומר (ח"ט חאו"ח סימן פג) . וכן כתב הגרי"ש אלישיב (הערות על מסכת שבת יא י) אך סייג שצריך שגג בית הכנסת יהיה מגבוה מהגגות האחרים.

ר' יועד בן חמו זכה בשובר לרכישה ב100 ₪ במכון בקורסים הדיגיטליים

הפטרה מהפרשה שבת הגדול מלאכי פרק ג,ד

הרב יוסף חיים / רב במכון יגדיל תורה

ההפטרה של השבת הגדול מעוררת תקווה מצד אחד ומהצד השני קשה כתוכחה ,חדה כסכין . ניחוח הגאולה עולה ממנה ,אך בד בבד זה הפרק האחרון ,רגע לפני סיום הנבואה מפי מלאכי הנביא ,הנביא האחרון בשולשלת הנביאים, רגע לפני היציאה לגלות.

הנקודה היא שבגאולה יש פוטנציאל לחיים מתוקנים ומצד שני להרס ,כל זה מגיע כתמצית מופלאה באחד הפסוקים האחרונים בהפטרה בפסוק כג :

״הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם, אֵת אֵלִיָּה הַנָּבִיא--לִפְנֵי, בּוֹא יוֹם ה׳ , הַגָּדוֹל, וְהַנּוֹרָא.״

בפסוק הזה מצד אחד אליהו הנביא, המלאך מתגלה רק למי שיודע לדון לכך זכות את רעיו ,אליהו הנביא שכל אחד בלבב מקווה לו, מוזג לו בליל הסדר את הכוס שכל בעל נפש הומיה רואה בה את הסוף לצרותיו ולצרות עם ישראל. מצד שני בפסוק הזה: ״בוא יום ה׳ הגדול והנורא ״ יום נורא שמשנה ללא רחם את כללי הסדר העולמי.

השאלה שחייבים לשאול היא האם היום הגדול והנורא חייב להגיע? התשובה היא בפסוק הבא ״וְהֵשִׁיב לֵב-אָבוֹת עַל-בָּנִים, וְלֵב בָּנִים עַל-אֲבוֹתָם--פֶּן-אָבוֹא, וְהִכֵּיתִי אֶת-הָאָרֶץ חֵרֶם.״ ישנה תרופה ושמה חינוך ,או שינוי התודעה החולה בקרב העם : ״להשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם״ .

כדי לבטל את הגזרה יש עבודה גדולה לעשות והיא איחוי הקרע שבן האבות שמחזיקים ומקיימים את דבר ה׳ לבין הדור הצעיר שמתעוור מרוחות התקופה שזורקת אותם מבית אבותם ,מהזהות היהודית שלהם. ואפשר גם לפרש שדווקא הבנים הם אלו שמחברים את האבות לתורת ה׳ שנשכחה כמו שכתוב ״לב בנים על אבותם״ . אותם בנים שיש להם כוח ועיזוז לקדם את דבר ה׳ ואין בהם כוונה לשבת ולשקוט כשהמציאות מעוותת .החזרה אל תורת משה היא האור לכל נתיבותיהם.

וכמובן ה׳ לא מוותר לנו הוא רוצה תיקון וטיהור של כל המערכות בעם ישראל ואיך נדע שאנו מתוקנים ? :״וְעָרְבָה,

לַה׳, מִנְחַת יְהוּדָה, וִי ר וּשָׁלָם --כִּי מֵי ע וֹלָם , וּכְשָׁנִי ם קַדְמֹנִיּוֹת״. כשנגיש מנחה והיא תהיה ערבה לה׳ . ומתי זה יקרה ? כשנצליח לנקות את כל החמץ בלבבות העם :

״וְקָרַבְתִּי אֲלֵיכֶם, לַמִּשְׁפָּט, וְהָיִיתִי עֵד מְמַהֵר בַּמְכַשְּׁפִים וּבַמְנָאֲפִים, וּבַנִּשְׁבָּעִים לַשָּׁקֶר; וּבְעֹשְׁקֵי שְׂכַר-שָׂכִיר אַלְמָנָה וְיָתוֹם וּמַטֵּי-גֵר, וְלֹא יְרֵאוּנִי--אָמַר, ה׳ צְבָאוֹת״. ״כִּי אֲנִי ה׳, לֹא שָׁנִיתִי; וְאַתֶּם בְּנֵי-יַעֲקֹב, לֹא כְלִיתֶם.״

במשך כל ימי הגלות לא היה מי שיעזור לנו להבין מה קורה בעולם, שהרי אין יותר נבואה. העם לא באמת מבין מדוע צרות נופלות על ראשו בצורה כזאת או אחרת . אולי אפשר לומר שהשאלה אודות צדיק ורע לו מתעוררת במלא עוזה עם סוף הנבואה ,כי אין נביא שיסביר לנו את המהלכים האלוקיים.

ונשאלת השאלה במהלך ההיסטוריה מדוע ידם של עמים תהיה על העליונה ואנו עם ה׳ נידחק לקרן זווית של האנושות ?! איפה הצדק ?! הנביא אומר : יבוא יום שהכל יתבאר ,יקח זמן, אבל היום הזה יבוא .אל תתבלבלו במשך הגלות ״אֲנִי ה׳,לֹא שָׁנִיתִי״ אני לא השתנתי .משפט צדק הוא דרכי, וגם ״וְאַתֶּם בְּנֵי-יַעֲקֹב, לֹא כְלִיתֶם״ על כל המהמורות לאורך כל הגלות אתם לא כליתם אתם ישראל לא תיעלמו כמו עמים רבים שכן יעלמו. אך תדעו שאני לא עזבתי אתכם אמר ה׳ כי אתם עדיין קיימים לאחר אלפיים שנה של נדודים השפלות הרג וביזה. תלמדו את דברי הימים ותראו שאתם קיימים מעל הטבע . זאת הנחמה שאתם יכולים לאחוז עד הגאולה .

ושוב הקריאה לתיקון :

״סַרְתֶּם מֵחֻקַּי, וְלֹא שְׁמַרְתֶּם--שׁוּבוּ אֵלַי וְאָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם״

ר׳ אברהם יוסף זכה בשובר לרכישה ב100 ₪ במכון בקורסים הדיגיטליים

הדרישה לחיות חיים של תורה לא פוחתת באיכות ולא בכמות ,כאן מתחיל ונגמר על רגל אחת המתכון להצלחה ''זִכְרוּ, תּוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדִּי, אֲשֶׁר צִוִּיתִי אוֹתוֹ בְחֹרֵב עַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל, חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים"

אתם ישראל מצפים לראות את הרישעה נעלמת ואת הצדיקים עולים מעלה מעלה !? זה יבוא אך ורק באחרית הימים "כִּי-הִנֵּה הַיּוֹם בָּא, בֹּעֵר כַּתַּנּוּר; וְהָיוּ כָל-זֵדִים וְכָל-עֹשֵׂה רִשְׁעָה, קַשׁ, וְלִהַט אֹתָם הַיּוֹם הַבָּא אָמַר ה' צְבָאוֹת, אֲשֶׁר לֹא-יַעֲזֹב לָהֶם שֹׁרֶשׁ וְעָנָף"

הדין יבוא על כל הרשעה הן מאומות העולם והן בתוך ישראל ''וְזָרְחָה לָכֶם יִרְאֵי שְׁמִי, שֶׁמֶשׁ צְדָקָה, וּמַרְפֵּא, בִּכְנָפֶיהָ" ולכם היראי השמים תזכו לשמירה ורפואה וזאת ביום ההוא לסימן ואות לאפליה בוטה נגד חוקי הטבע לכל מי שלא בגד בבריתי כל מי ששמר על בריתי מלאך הברית - אליהו הנביא יהיה בידו להגן עליו

"הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם, אֵת אֵלִיָּה הַנָּבִיא--לִפְנֵי, בּוֹא יוֹם יְהוָה, הַגָּדוֹל, וְהַנּוֹרָא."

"בניסן נגאלו ובניסן עתידין להיגאל" לא לחינם אנו קוראים את ההפטרה הזאת בחודש ניסן שבוע לפני הפסח ,חג הפסח כשר ושמח.

שאלת השבוע

להיכן יש לעשות את פתח בית הכנסת?

ר' יועד בן חמו—זכה בשובר לרכישה בקורסים של 100 ש"ח

את הפתרונות יש לשלוח למייל או לוואטסאפ של המכון עד יום רביעי

myagdiltora@gmail.com / 0542390375

מזל"ט ואיחולים

העלון מוקדש לרפואת חנה אזולאי בת סוליקה

ולעילוי נשמת מסעוד בן עיישה ושרה בת חנה

ודוד רחמים בין עישא ואברהם ז"ל

ניתן לשלוח מזל"ט או איחולי ברכה למייל או לוואטאפ של המכון עד יום חמישי.

>> המשך הדבר תורה מעמוד השער >>

כדי שתתחבב על בעלה יותר בזמן המוכשר, ולא יקוצו זה בזה לרוב התמדת קירבתן ויתנו עיניהם בגופים אחרים, וכמו שיעשו רוב האומות שאינם גדורים בגדרינו החמורים".

הגישה השלילית רואה את טומאת הנידה לאישה כעונש מאת הקב"ה. גישה זו מתבטאת במסכת עירובין (ק ע"ב): "אמר רב יצחק בר אבדימי: עשר קללות נתקללה חוה, דכתיב אל האשה אמר הרבה ארבה - אלו שני טפי דמים, אחת דם נדה ואחת דם בתולים".

משמע מכאן שדם הנידה בא כעונש על חטאה של חוה אימנו אשר אכלה מעץ הדעת והסיתה גם את אדם הראשון לכך.

וכן מבואר במדרש תנחומא (פרשת מצורע סימן יז): "נדה, אמר הקדוש ברוך הוא היא שפכה דמו של אדם הראשון, והיא מתחייבת שתשפך דמה, שנאמר שופך דם האדם וגו' (בראשית ט ו), תשמור נדתה שתכפר לה על הדם ששפכה, הוי ואשה כי יזוב זוב דמה וגו'".

וכן מבואר שם (סימן יד): "ואשה כי יזוב זוב דמה ימים רבים. והלא שבעה ימי נדה הם, ולמה קרא אותם ימים רבים, אלא לפי שפורשת מן בעלה והן ימים של צער לפיכך קורא אותם ימים רבים".

ויש לשאול, מהי הגישה היותר נכונה – האם טומאת הנידה זו מתנה מהקב"ה לחידוש האהבה בין בני הזוג או שמא מדובר בקללה גרידא שבאה על חטא קדמון?

נראה שמסתירה זו, עולה לנו יסוד גדול בהנהגת הקב"ה את עולמו.

מבואר במשנה במסכת ברכות (ט, ה): "חייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה שנא' (דברים ו) ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך".

היינו, יש לברך על הרעה בדעת שלמה ובנפש חפצה, כדרך שמברך בשמחה על הטובה (שו"ע או"ח סימן רכב ס"ג).

ויש לשאול, מדוע על האדם לשמוח גם על הדברים הרעים?

מבאר הרמב"ם שם בפירוש המשנה: "ר"ל שיקבלם בשמחה ויכבוש רגשותיו ויישב דעתו כשמברך ברוך דיין האמת, עד שייראה כמו בזמן שהוא מברך הטוב והמטיב, וכמו שאומרים חכמים ברוב עניניהם כל מה דעביד משמיא לטב, וזה דבר מושכל אצל הנבונים אף על פי שלא הזהירה עליו תורה.."

היינו, מבואר במסכת ברכות (ס ע"ב): "כל דעביד רחמנא לטב", ולכן גם דברים שנראים על פניו רעים, בודאי עתיד שתצמח מהם טובה גדולה. גם אם לא תמיד רואים באותו רגע ולא מבינים.

על פי זה, יש לומר כן גם בענייננו. אומנם, כאשר חטאה חוה אימנו היא התקללה בדם הנידה, ובאותו רגע באמת נראה הדבר כקללה קשה. אומנם, בראיה רחבה יותר, צמחה טובה גדולה מענין הנידה, שכן כעת "חביבה על בעלה כשעת כניסתה לחופה".

רואים מכאן, שהאדם צריך לבטוח בקב"ה, ולהאמין שכל שמזדמן לפניו, אך לטובה הוא.

שבת שלום!